

Równania kwadratowe z wartością bezwzględną

Trzeba umieć rozwiązać równanie kwadratowe, w którym występuje wartość bezwzględna.

Wprowadzenie

By rozwiązać równanie postaci $|f(x)| = a$ dla $a \geq 0$ rozwiązujemy alternatywę:

$$f(x) = -a \quad \vee \quad f(x) = a$$

Wprowadzenie

By rozwiązać równanie postaci $|f(x)| = a$ dla $a \geq 0$ rozwiązujemy alternatywę:

$$f(x) = -a \quad \vee \quad f(x) = a$$

Nie ma tu znaczenia, czy $f(x)$ to funkcja liniowa czy kwadratowa czy jakakolwiek inna.

Przykład 1

Rozwiąż $|x^2 - 5x + 5| = 1$

Przykład 1

Rozwiąż $|x^2 - 5x + 5| = 1$

Rozwiązujemy

$$x^2 - 5x + 5 = -1 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 5 = 1$$

Przykład 1

$$\text{Rozwiąż } |x^2 - 5x + 5| = 1$$

Rozwiązujemy

$$x^2 - 5x + 5 = -1 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 5 = 1$$

Czyli:

$$x^2 - 5x + 6 = 0 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 4 = 0$$

Przykład 1

Rozwiąż $|x^2 - 5x + 5| = 1$

Rozwiązujemy

$$x^2 - 5x + 5 = -1 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 5 = 1$$

Czyli:

$$x^2 - 5x + 6 = 0 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 4 = 0$$

Pierwsze równanie ma dwa rozwiązania $x_1 = 2$, $x_2 = 3$. Drugie równanie również ma dwa rozwiązania $x_3 = 1$, $x_4 = 4$.

Przykład 1

$$\text{Rozwiąż } |x^2 - 5x + 5| = 1$$

Rozwiązujemy

$$x^2 - 5x + 5 = -1 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 5 = 1$$

Czyli:

$$x^2 - 5x + 6 = 0 \quad \vee \quad x^2 - 5x + 4 = 0$$

Pierwsze równanie ma dwa rozwiązania $x_1 = 2$, $x_2 = 3$. Drugie równanie również ma dwa rozwiązania $x_3 = 1$, $x_4 = 4$.

Ostatecznie otrzymujemy cztery rozwiązania $x \in \{1, 2, 3, 4\}$

Przykład 2

Rozwiąż $|3x^2 + 6x - 11| = -3$

Przykład 2

$$\text{Rozwiąż } |3x^2 + 6x - 11| = -3$$

Po prawej stronie występuje liczba ujemna, a po lewej nieujemna. W związku z tym równanie jest sprzeczne. $x \in \emptyset$.

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Pierwsza obserwacja - jeśli $2x + 1 < 0$, czyli $x < -\frac{1}{2}$, to równanie nie ma rozwiązań, gdyż prawa strona jest ujemna, a lewa jest nieujemna.

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Pierwsza obserwacja - jeśli $2x + 1 < 0$, czyli $x < -\frac{1}{2}$, to równanie nie ma rozwiązań, gdyż prawa strona jest ujemna, a lewa jest nieujemna.

Dalej zakładamy, że $x \geq -\frac{1}{2}$.

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Pierwsza obserwacja - jeśli $2x + 1 < 0$, czyli $x < -\frac{1}{2}$, to równanie nie ma rozwiązań, gdyż prawa strona jest ujemna, a lewa jest nieujemna.

Dalej zakładamy, że $x \geq -\frac{1}{2}$. Teraz rozwiązujemy:

$$x^2 + 2x - 3 = -2x - 1 \quad \vee \quad x^2 + 2x - 3 = 2x + 1$$

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Pierwsza obserwacja - jeśli $2x + 1 < 0$, czyli $x < -\frac{1}{2}$, to równanie nie ma rozwiązań, gdyż prawa strona jest ujemna, a lewa jest nieujemna.

Dalej zakładamy, że $x \geq -\frac{1}{2}$. Teraz rozwiązujemy:

$$x^2 + 2x - 3 = -2x - 1 \quad \vee \quad x^2 + 2x - 3 = 2x + 1$$

Czyli:

$$x^2 + 4x - 2 = 0 \quad \vee \quad x^2 - 4 = 0$$

Pierwsze równanie ma dwa rozwiązania $x_1 = -2 - \sqrt{6}$, $x_2 = -2 + \sqrt{6}$.

Drugie równanie również ma dwa rozwiązania $x_3 = -2$, $x_4 = 2$.

Przykład 3

Rozwiąż równanie $|x^2 + 2x - 3| = 2x + 1$.

Pierwsza obserwacja - jeśli $2x + 1 < 0$, czyli $x < -\frac{1}{2}$, to równanie nie ma rozwiązań, gdyż prawa strona jest ujemna, a lewa jest nieujemna.

Dalej zakładamy, że $x \geq -\frac{1}{2}$. Teraz rozwiązujemy:

$$x^2 + 2x - 3 = -2x - 1 \quad \vee \quad x^2 + 2x - 3 = 2x + 1$$

Czyli:

$$x^2 + 4x - 2 = 0 \quad \vee \quad x^2 - 4 = 0$$

Pierwsze równanie ma dwa rozwiązania $x_1 = -2 - \sqrt{6}$, $x_2 = -2 + \sqrt{6}$.

Drugie równanie również ma dwa rozwiązania $x_3 = -2$, $x_4 = 2$.

Tylko dwa z powyższych rozwiązań spełniają założenie $x \geq -\frac{1}{2}$.

Ostatecznie otrzymujemy cztery rozwiązania $x \in \{-2 + \sqrt{6}, 2\}$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Chcielibyśmy opuścić wartość bezwzględną, ale by to zrobić musimy ustalić znaki wyrażeń wewnątrz.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Chcielibyśmy opuścić wartość bezwzględną, ale by to zrobić musimy ustalić znaki wyrażeń wewnątrz.

Najpierw ustalimy znak wyrażenia $x^2 - 4x - 5$. Miejsca zerowe tej funkcji to $x_1 = -1$ oraz $x_2 = 5$. Czyli wyrażenie $x^2 - 4x - 5$ jest dodatnie dla $x \in (-\infty, -1) \cup (5, \infty)$, a ujemne dla $x \in (-1, 5)$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Chcielibyśmy opuścić wartość bezwzględną, ale by to zrobić musimy ustalić znaki wyrażeń wewnątrz.

Najpierw ustalimy znak wyrażenia $x^2 - 4x - 5$. Miejsca zerowe tej funkcji to $x_1 = -1$ oraz $x_2 = 5$. Czyli wyrażenie $x^2 - 4x - 5$ jest dodatnie dla $x \in (-\infty, -1) \cup (5, \infty)$, a ujemne dla $x \in (-1, 5)$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Chcielibyśmy opuścić wartość bezwzględną, ale by to zrobić musimy ustalić znaki wyrażeń wewnątrz.

Najpierw ustalimy znak wyrażenia $x^2 - 4x - 5$. Miejsca zerowe tej funkcji to $x_1 = -1$ oraz $x_2 = 5$. Czyli wyrażenie $x^2 - 4x - 5$ jest dodatnie dla $x \in (-\infty, -1) \cup (5, \infty)$, a ujemne dla $x \in (-1, 5)$

Wyrażenie $x - 2$ jest oczywiście dodatnie dla $x > 2$, a ujemne dla $x < 2$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Chcielibyśmy opuścić wartość bezwzględną, ale by to zrobić musimy ustalić znaki wyrażeń wewnątrz.

Najpierw ustalimy znak wyrażenia $x^2 - 4x - 5$. Miejsca zerowe tej funkcji to $x_1 = -1$ oraz $x_2 = 5$. Czyli wyrażenie $x^2 - 4x - 5$ jest dodatnie dla $x \in (-\infty, -1) \cup (5, \infty)$, a ujemne dla $x \in (-1, 5)$

Wyrażenie $x - 2$ jest oczywiście dodatnie dla $x > 2$, a ujemne dla $x < 2$.

Musimy więc przeanalizować następujące przedziały:

$$x < -1 \quad -1 \leq x < 2 \quad 2 \leq x < 5 \quad 5 \leq x$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $x < -1$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie, a drugie ujemne.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 - x + 2 = 9$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $x < -1$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie, a drugie ujemne.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 5x - 12 = 0$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $x < -1$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie, a drugie ujemne.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 5x - 12 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_1 = \frac{5-\sqrt{73}}{2}$ oraz $x_2 = \frac{5+\sqrt{73}}{2}$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $x < -1$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie, a drugie ujemne.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 5x - 12 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_1 = \frac{5-\sqrt{73}}{2}$ oraz $x_2 = \frac{5+\sqrt{73}}{2}$. Tylko pierwsze z tych rozwiązań spełnia założenie $x < -1$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $-1 \leq x < 2$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne i drugie jest ujemne.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 - x + 2 = 9$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $-1 \leq x < 2$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne i drugie jest ujemne.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 3x - 2 = 0$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $-1 \leq x < 2$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne i drugie jest ujemne.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 3x - 2 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_3 = 1$ oraz $x_4 = 2$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $-1 \leq x < 2$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne i drugie jest ujemne.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 - x + 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 3x - 2 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_3 = 1$ oraz $x_4 = 2$. Znów tylko pierwsze z tych rozwiązań spełnia założenie $-1 \leq x < 2$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $2 \leq x < 5$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne, a drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 + x - 2 = 9$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $2 \leq x < 5$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne, a drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 5x - 6 = 0$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $2 \leq x < 5$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne, a drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 5x - 6 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_5 = 2$ oraz $x_6 = 3$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $2 \leq x < 5$, to pierwsze wyrażenie jest ujemne, a drugie jest dodatnie. Otrzymujemy:

$$-x^2 + 4x + 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$-x^2 + 5x - 6 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_5 = 2$ oraz $x_6 = 3$. Oba rozwiązania spełniają założenie $2 \leq x < 5$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $5 \leq x$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie i drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 + x - 2 = 9$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $5 \leq x$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie i drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 3x - 16 = 0$$

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $5 \leq x$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie i drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 3x - 16 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_7 = \frac{3-\sqrt{73}}{2}$ oraz $x_8 = \frac{3+\sqrt{73}}{2}$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Jeśli $5 \leq x$, to pierwsze wyrażenie jest dodatnie i drugie jest dodatnie.
Otrzymujemy:

$$x^2 - 4x - 5 + x - 2 = 9$$

Czyli:

$$x^2 - 3x - 16 = 0$$

Mamy dwa rozwiązania $x_7 = \frac{3-\sqrt{73}}{2}$ oraz $x_8 = \frac{3+\sqrt{73}}{2}$. Tylko drugie z tych rozwiązań spełnia założenie $5 \leq x$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Przykład 4

Rozwiąż równanie $|x^2 - 4x - 5| + |x - 2| = 9$.

Ostatecznie otrzymujemy:

$$x \in \left\{ \frac{5 - \sqrt{73}}{2}, 1, 2, 3, \frac{3 + \sqrt{73}}{2} \right\}$$

Wejściówka

Na wejściówkę trzeba umieć rozwiązać przykłady analogiczne do powyższych.

W razie jakichkolwiek pytań, proszę pisać na T.J.Lechowski@gmail.com.